

М. І. Зимомря, Я. М. Погребенник

Дідеріх Франц

ДІДЕРІХ Франц (Diederich Franz; 02. 04. 1865, м. Ганновер, Німеччина – 28. 02. 1921, м. Польцін, Німеччина, нині Полчин-Здруй Зх.-Помор. воєводства, Польща) – німецький журналіст, поет, літературний критик. Студював природн. науки, філософію та етнографію в Університетах Єни і Ляйпцига (обидва – Німеччина), отримав ступ. д-ра філології. Був співроб. ред. енциклопед. словника Ф. Брокгауза (Ляйпциг). 1885–1918 – один із чільних представників С.-д. партії Німеччини, активно займався журналістикою, зокрема 1896–1902 – гол. ред. г. «Bremer Bürgerzeitung» («Бременська громадська газета»), 1903–14 – ред. літ-ри г. «Sächsische Arbeiterzeitung» («Саксонська робітничка газета»). Від 1913 співпрацював з видавництвом «Vorwärts» («Вперед», Берлін). Автор лір. медитацій. Окремі збірки позначені натураліст. об'єктивізмом. З-поміж числен. свідчень про Т. Шевченка у нім. пресі праця Д. «Der Freiheitsdichter der Ukraine» («Поет свободи України»), опубл. в додатку «Unterhaltungsblatt» («Листок для дозвілля») до г. «Vorwärts» (від 12 і 13 травня 1915), є концептуально новаторською і об'єктивною, містить знач. масив фактів про життя й творчість поета, аргументує значимість його постаті для нац. культури українського народу. Висока оцінка Д. заснована на ґрунт. зіставленнях поет. доробку Кобзаря (у німецькомов. інтерпретації [О. Грицяя](#) та [Ю. Віргінії](#)) з вершинними моделями нім. літ-ри. Безпосередньо Д. говорить про Т. Шевченка як про співця свободи України, порівнюючи поему «Кавказ» з соц.-філос. і морал. акцентами віршів нім. поета Ф. Фрайліґрата (1810–76). Переклад Д. «Заповіту» опубл. у літ. місячнику «Das Wort» («Слово», 1939, ч. 2).

Рекомендована література

1. F. Osterroth. Biographisches Lexikon des Sozialismus. Bd. 1. Hannover, 1960;
2. M. Symomrja. Die Rezeption ukrainischen Literaturgutes im deutschen Sprachgebiet von Anfängen bis 1917 // Ein Beitrag zur Geschichte der ukrainisch-russisch-deutschen Literaturbeziehungen. Berlin, 1972.

Бібліографічний опис:

Дідеріх Франц / М. І. Зимомря, Я. М. Погребенник // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-26390>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).